

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИТЛОВЕ ПРАВО

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
галузь знань - 08 Право
спеціальність - 081 Право
освітня програма - Право
вид дисципліни - за вибором
факультет - юридичний

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

31 серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Менів Ярослава Олександрівна, к.ю.н., старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

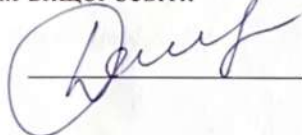
Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол від 26 червня 2023 року, № 14

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньої професійної програми (керівник проектної групи) «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

 Дмитро ЛУК'ЯНЕЦЬ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 31 серпня 2023 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Житлове право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є: підготовка фахівців, які мають високу правосвідомість та правову культуру, володіють необхідними в їхній професійній діяльності знаннями і практичними навичками для вирішення конкретних завдань в галузі житлового права; здібних самостійно і грамотно орієнтуватись у сучасних житлових правовідносинах, приймати виважені та обґрунтовані рішення в рамках своєї професійної компетенції.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів відповідних компетентностей:

загальні компетентності:

ЗК2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК3 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК11 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК13 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК7 – здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

СК8 – знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

СК11 – здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;

СК13 – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 3 кредити.

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	

5-й	5-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
42 год.	78 год.
Індивідуальні заняття	

1.6. За результатами навчання студенти мають досягти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 3 – проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

ПРН 5 – давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;

ПРН 8 – використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;

ПРН 9 – самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій;

ПРН 13 – пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;

ПРН 19 – демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;

ПРН 20 – пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

ПРН 21 – застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ I. Здійснення права на отримання житла.

Тема 1. Загальні положення житлового права України

Поняття житлового права і його місце в системі права України. Предмет і метод, функції і принципи житлового права. Здійснення права на житло, класифікація житлових правовідносин.

Тема 2. Житлове право як галузь законодавства, навчальна дисципліна та наука

Загальна характеристика житлового права як галузі законодавства. Житлове право як навчальна дисципліна і наука. Поняття житлового фонду та його види. Поняття житла і його ознаки.

Тема 3. Засоби здійснення права на отримання житла

Здійснення права на отримання житла шляхом будівництва: через часткову участь осіб у житловому будівництві. Будівництво житлово-будівельними кооперативами, шляхом перепланування та переобладнання нежилого приміщення в жилає. Кредитування індивідуального житлового будівництва; особливості кредитування молодіжного житлового будівництва.

Тема 4. Здійснення права на отримання житла шляхом переходу його у власність

Загальна характеристика договорів купівлі-продажу, міни, ренти, дарування житла. Договір довічного утримання та приватизація житла. Спадкування житла. Виплата паю в житлово-будівельному кооперативі.

Розділ II. Користування житлом.

Тема 5. Здійснення права на житло шляхом отримання його в користування

Загальні положення про найм житла. Приватний і соціальний найм житла. Порядок ведення обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов. Особливості договорів найму службових житлових приміщень і житла у гуртожитках.

Тема 6. Інші підстави користування житлом

Право користування житлом членів сім'ї, які не є співвласниками житлового приміщення: загальна характеристика. Право користування жилим помешканням на підставі спадкового розпорядження.

Тема 7. Забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів

Загальні положення про забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів. Особливості договорів найму житлових приміщень.

Тема 8. Захист житлових прав громадян та організацій

Загальна характеристика позасудових засобів захисту житлових прав. Судовий захист житлових прав: поняття, способи та форми.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання				
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	сп.	л		п	лаб	інд	сп.
Розділ 1. Здійснення права на отримання житла											
Тема 1. Загальні положення житлового права України.	10	4	2			4	10	1			9
Тема 2. Житлове право як галузь законодавства, навчальна дисципліна та наука.	12	4	2			6	11	1			10
Тема 3. Засоби здійснення права на отримання житла.	12	4	2			6	14	1	2		10
Тема 4. Здійснення права на отримання житла шляхом переходу його у власність.	12	4	2			6	11	1			10
Разом за розділом I	46	16	8			22	45	4	2		39
Розділ II. Користування житлом											
Тема 5. Здійснення права на житлом шляхом отримання його в користування.	12	4	2			6	13	1	2		10
Тема 6. Інші підстави користування житлом.	12	4	2			6	11	1			10

Тема 7. Забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів.	12	4	2			6	11	1				10
Тема 8. Захист житлових прав громадян та організацій.	8	4	2			2	10	1				9
Разом за розділом II	44	16	8			20	45	4	2			39
Усього годин	90	32	16			42	90	8	4			78

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Загальні положення житлового права України	2	
2.	Житлове право як галузь законодавства, навчальна дисципліна та наука	2	
3.	Засоби здійснення права на отримання житла.	2	2
4.	Здійснення права на отримання житла шляхом переходу його у власність.	2	
5.	Здійснення права на житло шляхом отримання його в користування	2	2
6.	Інші підстави користування житлом.	2	
7.	Забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів	2	
8.	Захист житлових прав громадян та організацій.	2	
	Разом	16	4

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин денна (заочна) форма
1.	Тема: Загальні положення житлового права України. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	4 (9)
2.	Тема: Житлове право як галузь законодавства, навчальна дисципліна та наука. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	6 (10)
3.	Тема: Засоби здійснення права на отримання житла. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	6 (10)
4.	Тема: Здійснення права на отримання житла шляхом переходу його у власність. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	6 (10)

5.	Тема: Здійснення права на житло шляхом отримання його в користування. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	6 (10)
6.	Тема: Інші підстави користування житлом. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	6 (10)
7.	Тема: Забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках житлово-будівельних кооперативів. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	6 (10)
8.	Тема: Захист житлових прав громадян та організацій. Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести.	2 (9)
	Всього	42 (78)

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені робочим навчальним планом.

7. Методи навчання

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу, оцінювання їх знань та умінь використовують поточний та підсумковий контроль.

Форми поточного контролю здобутків студентів за темами навчальної дисципліни становлять усні відповіді (робота в аудиторії – виступ на практичному занятті, відповідь на колоквиумі, відповіді на питання за результатами самостійної підготовки згідно наданих тем, розв'язання практичних змодельованих завдань, написання письмових робіт (розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести).

Формами практичних занять можуть бути: колоквиуми, що проходять у вигляді усного опитування викладачем студентів групи за темою заняття; письмові рішення завдань, запропонованих студентам у вигляді фабул конкретних житлових справ, участь у діловій грі за підсумками вирішення письмових завдань.

Поточний контроль, передбачає також написання письмової контрольної роботи з метою оцінювання знань і умінь, набутих під час вивчення тем відповідного розділу. Письмова контрольна робота може передбачати розгорнуті відповіді на відкритті питання, вирішення практичних завдань, тестових завдань.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у вигляді написання письмової залікової роботи (розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести).

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови

набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні заліку з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Питання до заліку

1. Конституція України про право громадян на житло.
2. Поняття житлового права.
3. Житлове право як галузь законодавства.
4. Житлове право як навчальна дисципліна та наука.
5. Предмет і метод житлового права.
6. Функції та принципи житлового права.
7. Житлове право і житлове законодавство.
8. Форми здійснення права на житло.
9. Класифікація житлових правовідносин.
10. Поняття житлового фонду та його види.
11. Поняття житла та його ознаки.
12. Житлові приміщення: поняття, призначення, види.
13. Реєстрація та облік житлових приміщень.
14. Порядок отримання земельної ділянки під забудову житла.
15. Здійснення права на отримання житла шляхом будівництва.
16. Набуття права власності на новозбудоване житло.
17. Здійснення права на отримання житла через часткову участь осіб у житловому будівництві.
18. Правове регулювання створення і діяльності житлово-будівельних (житлових) кооперативів.
19. Здійснення права на житло шляхом перепланування і переобладнання нежилого приміщення в жиле.
20. Поняття і загальна характеристика договору кредитування індивідуального житлового будівництва.
21. Способи приватизації житла, їх характеристика.
22. Безоплатна приватизація житла.
23. Оплатна приватизація житла.
24. Обмеження щодо об'єктів приватизації житла.
25. Договір купівлі-продажу житла: поняття та загальна характеристика.
26. Істотні умови та форма договору купівлі-продажу житла.
27. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу житла.
28. Перехід права власності за договором купівлі-продажу житла.
29. Договір міни житла: поняття та загальна характеристика.
30. Право на обмін житлових приміщень.
31. Сторони договору міни житла, їх права та обов'язки.
32. Істотні умови договору міни житла.
33. Поняття та юридична характеристика договору довічного утримання (догляду).
34. Істотні умови та форма договору довічного утримання (догляду).
35. Сторони договору довічного утримання (догляду), їх права та обов'язки.
36. Припинення договору довічного утримання (догляду).
37. Договір дарування житла: поняття та юридична характеристика.
38. Істотні умови договору дарування житла.
39. Форма договору дарування житла та його реєстрація.
40. Сторони договору дарування житла, їх права та обов'язки.

41. Договір ренти житла: поняття та юридична характеристика.
42. Зміст і форма договору ренти житла.
43. Права та обов'язки сторін за договором ренти житла.
44. Поняття та особливості спадкування житла.
45. Виплата паю в ЖБК як підстава набуття права власності на житло.
46. Поняття соціального найму житла та його види.
47. Суб'єкти житлових правовідносин, що виникають із договору соціального найму житла.
48. Істотні умови договору соціального найму житла.
49. Зміст договору соціального найму житла і його форма.
50. Правове регулювання обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов.
51. Принципи і порядок надання житла за законодавством України.
52. Виселення осіб, що самоуправно зайняли житлове приміщення.
53. Виселення громадян у випадку визнання ордеру недійсним.
54. Особливості найму службових житлових приміщень.
55. Особливості найму житла в гуртожитку.
56. Припинення договору найму житла і виселення із гуртожитків.
57. Судовий захист житлових прав.
58. Позасудові засоби захисту житлових прав.
59. Види норм житлової площі і їх юридичне значення.
60. Право на додаткову житлову площу і порядок її надання.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\sum 40$ – сума максимальної кількості балів

$\sum 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\sum 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Контрольна робота – 20 балів.

Поточний контроль	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Залік	Сума
T1 – T8				
$\sum 40$	20	60	40	100

T1-T8 – теми.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів**.

Критерії оцінювання усної відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;

- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та залікових робіт

Контрольні та залікові роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 20 тестових завдань, залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Загальні критерії оцінювання

зараховано	Вищий рівень компетентності: студент глибоко і в повному обсязі засвоїв програмний матеріал, грамотно, вичерпно та логічно викладає його в усній або письмовій формі: при цьому знає рекомендовану літературу, виявляє творчий підхід і правильно обґрунтовує прийняті рішення, добре володіє різноманітними вміннями та навичками при виконанні практичних задач, відмінно виконує текстові та графічні матеріали.
зараховано	Високий рівень компетентності: студент знає програмний матеріал, грамотно і за суттю викладає його в усній або письмовій формі. Припускаючи незначні помилки або неточності у трактовці понять та категорій: при цьому володіє необхідними вміннями та навичками при виконанні практичних задач, відмінно виконує текстові та схематичні матеріали, мають місце деякі помилки.
зараховано	Достатній рівень компетентності: студент знає тільки основний програмний матеріал, припускає грубі неточності, недостатньо чіткі формулювання, непослідовність у викладенні відповідей в усній або письмовій формі: при цьому невпевнено володіє вміннями та навичками виконання практичних завдань.
не зараховано	Недостатній рівень компетентності: студент володіє основним програмним матеріалом, допускає грубі помилки, які свідчать про нерозуміння матеріалу, у розрахунках отримані неправильні результати, на запитання дає неправильні відповіді; припускає принципові помилки у доказах, трактовці понять та категорій. Не володіє основними вміннями та навичками при виконанні практичних задач, потрібна додаткова навчальна робота з дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90-100	зараховано
80-89	
70-79	
60-69	
50-59	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

Нормативно-правові акти. Судова практика

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV.

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Житловий кодекс України : Закон України від 30 червня 1983 р. № 5464-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
 4. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
 5. Про деякі питання, що виникли в практиці застосування Житлового кодексу України: Постанова Пленуму Верховного Суду УРСР від 12 квітня 1985 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-85#Text>
 6. Про житлово-комунальні послуги : Закон України від 09 листопада 2017 р. № 2189-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19#Text>
 7. Про житловий фонд соціального призначення : Закон України від 12 січня 2006 р. № 3334-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15#Text>
 8. Про затвердження Правил бронювання жилих приміщень в Українській РСР : Постанова Ради Міністрів Української РСР від 09 вересня 1985 р. № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-85-%D0%BF#Text>
 9. Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують покращення житлових умов і надання їм житлових приміщень в Україні : Постанова Ради Міністрів Української РСР від 11 грудня 1984 р. № 470. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-84-%D0%BF#Text>
 10. Про затвердження Правил обміну житлових приміщень в УРСР : Постанова Ради Міністрів Української РСР від 31 січня 1986 р. № 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/31-86-%D0%BF#Text>
 11. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
 12. Про нотаріат : Закон України від 02 вересня 1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
 13. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку : Закон України від 29 листопада 2001 р. № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text>
 14. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку : Закон України від 14 травня 2015 р. № 417-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19#Text>
 15. Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи : Постанова Пленуму Верховного Суду УРСР від 18 вересня 1987 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-87>
 16. Про приватизацію державного житлового фонду : Закон України від 19 червня 1992 р. № 2482-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12#Text>
 17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі (Справа «Глоба проти України») (Заява № 15729/07). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_911#Text
 18. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кривіцька та Кривіцький проти України» (Заява № 30856/03). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_774#Text
 19. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сергеева проти України» (Заява № 43798/05). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_513#Text
 20. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
 21. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Підручники, навчальні посібники

1. Борисова В.І., Спасибо-Фатєєва І.В., Яроцький В.Л. Цивільне право України : підручник в 2-х т. К.: Юрінком Інтер. 2004. Т.1. 480 с.

2. Борисова В.І., Спасибо-Фатєєва І.В., Яроцький В.Л. Цивільне право України : підручник в 2-х т. К.: Юрінком Інтер. 2004. Т.2. 552 с.
3. Галянтич М.К. Житлове право України : навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер. 2008. 528 с.
4. Гопанчук В.С., Заїка Ю.О. Житлове право України : навчальний посібник. К.: Істина. 2003. 208 с.
5. Дзера О.В., Кузнецова Н.С., Боброва Д.В., Довгерт А.С. Цивільне право України : підручник: у 2-х кн. К.: Юрінком Інтер. 2004. Кн. 1. 736 с.
6. Дзера О.В., Кузнецова Н.С., Боброва Д.В., Довгерт А.С. Цивільне право України : підручник: у 2-х кн. 2-е вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер. 2004. Кн. 2. 640 с.
7. Зінченко В.В. Житлове право України : навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2008.
8. Сліпченко С.О., Мічурін С.О., Соболев О.В. Житлове право України: науково-практичний посібник. Х.: Еспада. 2003. 344 с.
9. Харитонов Є.О. Житлове право України : навч. посіб. К.: Істина. 2008. 160 с.
10. Цивільний кодекс України : науково-практичний коментар. За ред. розробників проекту ЦК України. К.: Істина. 2004. Т.2. 928 с.

Допоміжна література

1. Берназ-Лукавецька О.М. Згода членів сім'ї, які проживають разом з наймачем як одна з умов обміну житла (жилих приміщень). Актуальні проблеми реформування системи законодавства України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 22-23 лютого 2013 р.). 2013. С. 27-28.
2. Галянтич М.К. Виникнення та зміст права приватної власності на житло відповідно до новітнього цивільного законодавства України. *Юридична Україна*. 2003. № 7. С. 12-23.
3. Галянтич М.К. Конституційні засади забезпечення житлових прав громадян. *Юридичний вісник України*. 2003. №38. С. 12.
4. Галянтич М.К., Приватно-правове регулювання забезпечення права громадян на житло в Україні. *Право України*. 2003. № 7. С. 70-72.
5. Галянтич М.К., Дрішлюк А., Лічман Л. Здійснення та судовий захист суб'єктивних житлових прав: монографія. Тернопіль. 2009.
6. Галянтич М.К., Самойленко Г.В. Характеристика житла за законодавством України та у практиці Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2015. № 4. С. 88-96.
7. Гуляк Я.В. Право на житло і житлові відносини. Актуальні проблеми політики. 2004. № 22. С. 179-184.
8. Давидова Н. Поняття «житло»: українське та європейське розуміння. *Юридичний вісник України*. 2009. № 25 (729). С. 55-59.
9. Домбругова А. Істотні умови договору найму за новим ЦК України. *Юридичний вісник України*. 2003. № 42. С. 14.
10. Кармаза О. Концепції охорони та захисту житлових прав в Україні: матеріальний та процесуальний аспекти : моногр. Миронівка: ПрАТ «Миронівська друкарня». 2013. 400 с.
11. Косенко В.М. Договір найму (оренди). К. 2007.
12. Литовченко Л. Договір найму жилого приміщення: особливості правового регулювання. *Право і суспільство*. 2012. № 1. С. 120-125.
13. Мороз Н.В., Малетич Т.І. Професійне управління багатоквартирними житловими будинками. Збірник тез доповідей X науково-практичної конференції. Львів. 2014. С. 225-228.

14. Мічурін Є. О. Обмеження прав осіб щодо володіння, користування, розпорядження майном. *Право України*. 2006. № 12. С. 103-108.
15. Мороз Н.В. Модель професійного управління багатоквартирним будинком на основі договору ОСББ з управителем. Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених «Управління економічними процесами на макро- і мікрорівні: проблеми та перспективи вирішення». Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2016. С. 60-61.
16. Рабінович П.М., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина : навч. посіб. К.: Атіка. 2004. 462 с.
17. Фурса С.Я. Житловий кодекс Української РСР: Науково-практичний коментар. К.: КНТ. 2008. 1280 с.
18. Харитонов Є.О., Дришлюк А.І., Гуляк Я.В. Правове регулювання житлових відносин в Україні : навчально-метод. посіб. за заг. ред. Є.О. Харитонова. Одеса: Фенікс. 2004. 46 с.
19. Хіміч С. Право на житло відповідно до норм Конституції України. *Юридична Україна*. 2009. № 9. С. 55-58.
20. Шишка О. Реалізація права громадян на житло з житлового фонду соціального призначення. *Форум права*. 2010. № 4. С. 966–970.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал органів судової влади України. URL: <http://court.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>